मुकाविला f. = مقابلة, desgl.

*मुकु m. = मुक्ति. Ein zur Erklärung von मुकुन्द erfundenes Wort.

मुकुट 1) m. n. (adj. Comp. f. आ) *Diadem.* — 2) m. N. pr. *a*) Pl. eines Volksstammes. — *b*) Abkürzung von रायमुकुट. — 3) f. आ N. pr. einer der Mütter im Gefolge Skanda's. — 4) *f. ई *Schnippchen.* — 6) n. N. pr. eines Tîrtha.

मुकुटिन् Adj. *mit einem Diadem geschmückt.*

*मुकुटकार्षापण n. Bez. *einer best. für das Diadem des Fürsten erhobenen Abgabe* oder *eines solchen Tributs.*

मुकुटेश्वर 1) m. N. pr. eines Fürsten. — 2) f. ई N. der Dâkshâjaṇî in Mukuṭa.

मुकुटेश्वरतीर्थ n. N. pr. eines Tîrtha.

मुकुत् m. N. pr. eines Mannes.

मुकुण्ठ m. Pl. N. pr. eines Volkes VP.² 2,165.

मुकुन्द m. 1) Bein. Vishṇu's. Wird auch auf Çiva übertragen. — 2) *ein best. Schatz.* — 3) **ein best. Edelstein.* — 4) **Quecksilber.* — 5) *eine best. Körnerfrucht,* = मुकुन्दक Karaka 1,27. — 6) **das Harz der Boswellia thurifera* Bhâvapr. 1,187. — 7) **eine Art Trommel* oder *Pauke.* — 8) *ein best. Tact* S. S. S. 214. — 9) N. pr. *a*) verschiedener Geiehrter. Auch °पण्डित. — *b*) eines Gebirges VP.² 2,117.

मुकुन्दक m. 1) *eine best. Körnerfrucht.* — 2) *fehlerhafte v. l. für मुकन्दक *Zwiebel.*

मुकुन्ददेव m. N. pr. verschiedener Fürsten.

मुकुन्दप्रिय m. N. pr. eines Lehrers.

मुकुन्दभट्ट m. N. pr. eines *Gelehrten.* Auch °गाडेगिल.

मुकुन्दभट्टीय n. und मुकुन्दमाला f. Titel zweier Werke.

मुकुन्दमिश्र, मुकुन्दमुनि, मुकुन्दराज und मुकुन्दराम m. N. pr. verschiedener Männer.

मुकुन्दविजय m. Titel eines Werkes.

मुकुन्दविलास m. desgl. Burnell, T.

मुकुन्दानन्द und °भाण m. Titel eines Bhâṇa Opp. Cat. 1.

*मुकुन्डु m. *das Harz der Boswellia thurifera.*

*मुकुम् Indecl. ein zur Erklärung von मुकुन्द erfundenes Wort mit den Bedeutungen निर्वाण, मोक्ष, भक्ति, रस, प्रेमन्.

मुकुर m. 1) *Spiegel.* — 2) **das Stäbchen —, die Schiene des Töpfers.* — 3) **Mimusops Elengi.* — 4) **Jasminum Sambac.* — 5) *Knospe.*

*मुकुरित Adj. von मुकुर.

मुकुल 1) (*m.) n. *a*) *Knospe* Spr. 7734. Uneigentlich von Zähnen; व्यास्त *eine aus den zusammengelegten Händen gebildete Knospe.* Am Ende eines adj. Comp. f. आ. — *b*) **Leib, Körper.* — *c*) **Seele.* — 2) m. *a*) *eine aus einer Hand durch Zusammenbringen der Finger gebildete Knospe.* — *b*) N. pr. verschiedener Männer. — 3) n. *ein best. Metrum.* — 4) Adj. (f. आ) *geschlossen* (Auge) Citat im Comm. zu Mâlat. ed. Bomb. 112.

मुकुलय् 1) °यति *schliessen* (die Augen) Mâlat. 49,9 (112,5). — 2) मुकुलित *a*) *mit Knospen versehen.* — *b*) *knospenähnlich geschlossen* (Augen, Blüthen, Hände), *verschlossen.* °म् Adv.

मुकुलाग्र n. *ein best. chirurgisches Instrument mit einer knospenähnlichen Spitze.*

मुकुलाय्, °यते *sich knospenartig schliessen, einer geschlossenen Knospe gleichen* Harshaḱ. 186, 15. Kâd. 2,87,17.

मुकुलित 1) Adj. s. u. मुकुलय्. — 2) f. आ N. pr. einer Gandharva-Jungfrau Kâraṇḍ. 4,18.

मुकुलिन् Adj. *mit Knospen versehen.*

मुकुली Adv. mit कर् *knospenartig schliessen* Vikramâṅkaḱ. 17,59.

मुकुलीभाव m. *das Sichschliessen, Geschlossensein* (von Blüthen).

*मुकुष्ठ 1) Adj. = मन्थर. — 2) m. *eine Bohnenart.*

*मुकुष्ठक m. = मुकुष्ठ 2).

*मुकूलक m. = मकूलक.

मुक्त 1) Adj. s. u. 1. मुच्. — 2) m. N. pr. *a*) eines Ṛshi unter Manu Bhautja. — *b*) eines Kochs. — 3) f. आ *a*) *Perle* Râǵan. 13,152. — *b*) **Hure.* — *c*) **eine best. Pflanze,* = रास्ना. — *d*) N. pr. eines Flusses VP.² 2,194. — 4) मुक्ते Präp. mit Instr. *ausser — auch* Mahâbh. 5,32,*b*. 33,*a*. 50,*a*. 7,130,*a*. Chr. 239,16. 22. 240,12. 242,28.

मुक्तक 1) Adj. *abgelöst, für sich bestehend, selbstständig.* — 2) n. *a*) **Wurfgeschoss.* — *b*) *ein abgelöster, für sich bestehender, dem Sinne nach abgeschlossener* Çloka. — *c*) *einfache Prosa ohne zusammengesetzte Wörter.* — अद्य मुक्तकानि Harîv. 8411 fehlerhaft für अतिमुक्तकानि. — मुक्तिका s. bes.

मुक्तकच्छ m. *ein Buddhist.* °मत n. *die Lehre der Buddhisten* Govindân. S. 581.

*मुक्तकञ्चुक Adj. *mit abgeworfener Haut, sich gehäutet habend* (Schlange).

मुक्तकण्ठ Adj. und °म् Adv. (Daçak. 41,1) in Verbindung mit क्रन्द्, रुद् u. s. w. so v. a. *aus vollem Halse schreien, — weinen.*

मुक्तकर Adj. *eine offene Hand habend, freigebig.*

मुक्तकेश Adj. (f. आ und ई) *aufgelöstes —, hängendes Haar habend* Vasishṭha 2,21. Kâmpaka 426.

*मुक्तचतुस् m. *Löwe.*

मुक्तचिन्तामणि m. Titel eines Werkes.

मुक्तता f. und मुक्तत्व n. *das Erlöstsein, Erlösung von allen weltlichen Banden.*

मुक्तनिद्र Adj. *erwacht* Kathâs. 10,72.

*मुक्तनिर्मोक Adj. = मुक्तकञ्चुक.

मुक्तबन्धन Adj. *von den Banden befreit.*

मुक्तबुद्धि Adj. *dessen Geist erlöst ist.*

मुक्तमण्डूककण्ठ Adj. (f. आ) *besetzt mit Fröschen, die aus vollem Halse quaken,* Varâh. Bṛh. S. 27,6.

मुक्तमूर्धज Adj. (f. आ) = मुक्तकेश.

मुक्तवसन m. *ein Ǵaina-Mönch.*

*मुक्तव्यापार Adj. *der sein Amt aufgegeben hat.*

मुक्तशिख Adj. *aufgelöstes —, hängendes Haar habend* Gaut. 20,5.

मुक्तशैशव Adj. (f. आ) *erwachsen* Daçak. (1925) 2,96,11.

मुक्तसंशय Adj. *frei von Zweifel, keinem Zweifel unterliegend, sicher stehend.*

मुक्तसूर्या Adj. f. mit दिश् *die so eben von der Sonne verlassene Gegend* Ind. St. 10,202.

मुक्तस्वामिन् m. Name eines Heiligthums.

मुक्तहस्त Adj. (f. आ) *eine offene Hand habend, freigebig.*

मुक्ताकण m. N. pr. eines Mannes.

मुक्ताकलाप m. *ein aus Perlenschnüren bestehender Schmuck.*

मुक्ताकलापी Adv. mit कर् *zu einem Perlenschmuck machen.*

मुक्ताकार Adj. *das Aussehen einer Perle habend.* Nom. abstr. °ता f.

मुक्ताकाव्य n. Titel eines Kâvja.

मुक्ताकेशव m. Name einer Statue Kṛshṇa's.

मुक्ताख्य m. *eine best. Art die Trommel zu schlagen* S. S. S. 194.

*मुक्तागार n. *Perlenmuschel.*

मुक्तागुण m. 1) *Perlenschnur* Vikr. 157. — 2) *der Vorzug —, die Vorzüglichkeit einer Perle, das klare Wasser einer P.*

मुक्ताचरित्र n. Titel eines Werkes.

मुक्ताजाल n. *Perlenschmuck.*

मुक्ताजालमय Adj. (f. ई) *aus Perlen bestehend.*

मुक्तात्मन् Adj. *befreit, erlöst.*

मुक्तादामन् n. *Perlenschnur.*

मुक्तापीड m. N. pr. eines Fürsten und eines Dichters.

मुक्तापुर n. N. pr. einer mythischen *Stadt.*

*मुक्तापुष्प m. *Jasminum multiflorum* oder *pubescens* Râǵan. 10,113.